

Załącznik nr 14 do Zasad wdrażania RPO WP 2014-2020

**Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans
i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób
z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans
kobiet i mężczyzn dla projektów dofinansowanych
z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020**

Gdańsk,

maj 2015 r.

SPIS TREŚCI

1.	CEL I ZAKRES WYTYCZNYCH	3
2.	REALIZACJA ZASADY RÓWNOŚCI SZANS I NIEDYSKRIMINACJI, W TYM DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W PROCESIE WDRAŻANIA EFS	3
2.1.	WYMOGI DOTYCZĄCE SPOSOBU REALIZACJI ZASADY RÓWNOŚCI SZANS I NIEDYSKRIMINACJI, W TYM DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W RAMACH PROJEKTU	3
2.2.	KONTROLA I MONITORING	6
3.	REALIZACJA ZASADY RÓWNOŚCI SZANS KOBIECI I MĘŻCZYŹN W PROCESIE WDRAŻANIA EFS	6
3.1.	WYMOGI DOTYCZĄCE SPOSOBU REALIZACJI ZASADY RÓWNOŚCI SZANS KOBIECI I MĘŻCZYŹN	7
3.2.	KONTROLA I MONITORING	7
3.3.	STANDARD MINIMUM REALIZACJI ZASADY RÓWNOŚCI SZANS KOBIECI I MĘŻCZYŹN W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWYCH Z EFS	7

1. CEL I ZAKRES WYTYCZNYCH

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 7 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (Dz.U. z 2014 poz. 1146), zwaną dalej „ustawą wdrożeniową”.

Celem wytycznych jest zapewnienie zgodności sposobu realizacji projektów finansowanych ze środków UE z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.

Wytyczne są skierowane do wszystkich beneficjentów składających wnioski o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym.

Zasada realizacji równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn należą do grupy polityk horyzontalnych Unii Europejskiej. Ich realizacja jest gwarancją równego korzystania z praw wszystkich grup narażonych na dyskryminację, co stanowi gwarancję równego dostępu do zasobów finansowych, możliwość korzystania z szans rozwoju, tym samym w bezpośredni sposób przekładają się na korzyści społeczno-ekonomiczne, a dalej na trwałe i zrównoważony wzrost gospodarczy i rozwój społeczny.

W ramach RPO WP na lata 2014-2020 w części dotyczącej EFS Zasada realizacji równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn są realizowane w Osi Priorytetowej 3. Edukacja, 5. Zatrudnienie oraz 6. Integracja.

2. REALIZACJA ZASADY RÓWNOŚCI SZANS I NIEDYSKRYMINACJI, W TYM DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W PROCESIE WDRAŻANIA EFS

2.1. WYMOGI DOTYCZĄCE SPOSOBU REALIZACJI ZASADY RÓWNOŚCI SZANS I NIEDYSKRYMINACJI, W TYM DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W RAMACH PROJEKTU

1. Wypełniając wniosek o dofinansowanie projektu finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Wnioskodawca zobowiązany jest do stosowania zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Podczas oceny projekt o dofinansowanie ze środków EFS weryfikowany jest na podstawie przynajmniej jednego pytania weryfikującego spełnienie lub neutralność danego projektu w odniesieniu do ww. zasady. Oceniający weryfikują uzasadnienie i informacje zawarte przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie projektu, odnoszące się do spełnienia lub neutralności wobec zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
2. Wszystkie produkty projektów realizowanych ze środków EFS (produkty, towary, usługi, infrastruktura) muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,

co oznacza, że są dostępne dla osób, w tym również dostosowane do zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

3. Wszelkie zasoby cyfrowe (strony internetowe, ogłoszenia publikowane na stronach, publikowane dokumenty i informacje, materiały multimedialne, szkolenia e-learningowe) wytwarzane w ramach projektów muszą spełniać kryteria określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

W przypadku świadczenia usług, organizowania spotkań lub elementów kampanii informacyjnych należy uwzględnić w szczególności poniżej wymienione warunki:

- a) dokumenty i inne materiały przygotowane w dostępnej formie, w szczególności niedopuszczalne są skany dokumentów papierowych – należy udostępniać wersje edytowalne plików, np. wersję „PDF”, „Word”, które umożliwiają odczytanie dokumentów przez czytniki dla osób z dysfunkcją wzroku;
- b) platforma elektroniczna spełnia wymagania WCAG 2.0 co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia, o którym mowa w pkt 3;
- c) transmisje audiowizualne na żywo są zaopatrzone przynajmniej w napisy;
- d) stosowanie systemów wspomagających słyszenie (pętle indukcyjne, systemy FM);
- e) usługa tłumacza języka migowego, materiały w alfabecie Braille’a, usługa asystenta osobistego;
- f) dostępność sal konferencyjnych dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami (dostępne windy/podjazdy, wyraźne oznakowanie, pomieszczenia sanitarne dostępne dla osób z niepełnosprawnością, „tradycyjne” przyciski w windzie, itp.);
- g) należy być również przygotowanym na konieczność zapewnienia materiałów informacyjnych w różnych formatach, np. wersje w druku powiększonym, wersje elektroniczne dokumentów, wersje w języku łatwym, nagranie tłumaczenia na język migowy na nośniku elektronicznym, audiodeskrypcje itp.

4. W momencie zgłoszenia się do udziału w projekcie osób z niepełnosprawnościami, wnioskodawca zobowiązany jest do zapewnienia im odpowiednich materiałów dydaktycznych tj. dokumentów w wersji, np.: elektronicznej, druku powiększonym, pisane alfabetem Braille’a, języku łatwym, nagraniu tłumaczenia na język migowy na nośniku elektronicznym. Wszelkie działania współfinansowane w ramach projektów realizowanych z EFS, muszą być realizowane w budynkach dostępnych architektonicznie dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.) oraz koncepcją uniwersalnego projektowania. Miejsca te powinny spełniać przynajmniej następujące wymagania dostępności architektonicznej i transportowej:

- a) odpowiednie miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami poruszających się samochodami;
- b) proste i czytelne, pozbawione przeszkód dojście dla osoby niewidomej lub słabowidzącej,
- c) łatwy dojazd do wejścia dla osoby poruszającej się na wózku lub o kulach;
- d) drzwi wejściowe o szerokości odpowiedniej dla wjechania wózkiem;

- e) wejście pozbawione schodów lub z podjazdem dla wózków;
- f) korytarze i windy dostępne dla osób poruszających się na wózkach;
- g) winda zaopatrzona w przyciski (nie sensory dotykowe) oznaczone alfabetem Braille'a i komunikaty głosowe;
- h) przynajmniej jedno pomieszczenie sanitarne na każdej kondygnacji budynku musi być dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- i) informacja w budynku dostosowana do różnych niepełnosprawności (w tym informacja dotycząca sposobu ewakuacji);
- j) budynek łatwo osiągalny (blisko położony) dla osób poruszających się komunikacją miejską.

5. W celu zapewnienia możliwości uczestniczenia w projekcie osobom z niepełnosprawnościami, w sytuacji, w której spełnienie wymagań określonych w pkt. 4 jest niemożliwe, należy zastosować mechanizm racjonalnych usprawnień, oznaczający możliwość finansowania specyficznych usług dostosowawczych lub oddziaływania na szeroko pojętą infrastrukturę nieprzewidywanych z góry w budżecie danego projektu, lecz uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie (w charakterze uczestnika lub personelu) osoby z niepełnosprawnością.

Przykładowy katalog kosztów racjonalnych usprawnień:

- a) koszt specjalistycznego transportu na miejsce realizacji wsparcia;
- b) dostosowanie architektoniczne budynków niedostępnych (np. zmiana miejsca realizacji projektu; budowa tymczasowych podjazdów; montaż platform, wind, podnośników; wprowadzanie elementów kontrastowych i wypukłych pod kątem osób niewidomych i słabowidzących itp.);
- c) dostosowanie infrastruktury komputerowej (np. zakup i instalacja lub wypożyczenie programów powiększających, mówiących, kamer do kontaktu z osobą posługującą się językiem migowym, drukarek materiałów w alfabecie Braille'a);
- d) dostosowanie akustyczne (zakup lub wypożyczenie i montaż systemów wspomagających słyszenie, np. pętli indukcyjnych, systemów FM);
- e) asystent tłumaczący na język łatwy;
- f) tłumacz języka migowego;
- g) przewodnik osoby mającej trudności w widzeniu;
- h) alternatywne formy przygotowania materiałów projektowych (szkoleniowych, informacyjnych, itp.);
- i) wydłużony czas wsparcia (wynikający np. z konieczności wolniejszego tłumaczenia na język migowy, wolnego mówienia, odczytywania komunikatów z ust, stosowania języka łatwego itp.);
- j) dostosowanie wyżywienia, uwzględnianie specyficznych potrzeb żywieniowych.

6. Beneficjent w przypadku pojawienia się w projekcie specjalnych potrzeb osób lub osób z niepełnosprawnościami ma możliwość finansowania i kwalifikowania wydatków związanych z mechanizmem racjonalnych usprawnień, np. poprzez elastyczność budżetu projektu, co umożliwi beneficjentom przesuwanie środków w ramach budżetu na ten cel.

Powyższe przesunięcie środków musi być odpowiednio uzasadnione. Jednocześnie, w przypadku braku oszczędności w projekcie oraz potrzeby poniesienia uzasadnionych wydatków związanych z objęciem wsparciem lub korzystaniem z efektów wsparcia przez osoby z niepełnosprawnością jest możliwe wystąpienie do IZ o zmianę w projekcie, polegającą na zwiększeniu wartości dofinansowania projektu, w celu pokrycia dodatkowych wydatków. Decyzję o przyznaniu bądź nieprzyznaniu środków podejmuje IZ, która zatwierdziła listę, na której rekomendowano do wsparcia dany projekt w pierwotnej wysokości dofinansowania po uprzedniej weryfikacji zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów.

Łączny koszt racjonalnych usprawnień w przeliczeniu na jednego uczestnika projektu nie może przekroczyć 12 tys. zł.

7. Dodatkowo, tam gdzie jest to zasadne, Beneficjent zobowiązany jest do realizacji zamówień publicznych z zastosowaniem klauzul społecznych w zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

2.2. KONTROLA I MONITORING

- 1) Weryfikacja kwestii równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami sprawdzana będzie podczas ogólnych kontroli projektów. Jednocześnie nie przewiduje się wyodrębnionych kontroli projektów pod kątem wypełnienia zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Podczas kontroli weryfikacji w zakresie zgodności z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami podlegać będą również produkty wytworzone w ramach projektu. Weryfikacja przez IZ oparta będzie o specjalnie dedykowane pytanie w liście kontrolującej dany projekt.

- 2) Beneficjenci, którzy otrzymają dofinansowanie ze środków EFS, mają obowiązek przekazywania sprawozdań z realizacji projektów do IZ RPO WP. Głównym narzędziem sprawozdawczym w projekcie jest wniosek o płatność. W ramach projektów współfinansowanych z EFS Beneficjent we wniosku o płatność, w części dotyczącej postępu rzeczowego z realizacji projektu, powinien wykazać, które z „działań równościowych” zaplanowanych we wniosku o dofinansowanie projektu, zostały zrealizowane i w jaki sposób, oraz w jaki sposób realizacja projektu wpłynęła na sytuację osób z niepełnosprawnościami.

3. REALIZACJA ZASADY RÓWNOŚCI SZANS KOBIECI I MĘŻCZYZN W PROCESIE WDRAŻANIA EFS

3.1. WYMOGI DOTYCZĄCE SPOSOBU REALIZACJI ZASADY RÓWNOŚCI SZANS KOBIECI I MĘŻCZYZN

Każdy wniosek o dofinansowanie projektu finansowanego ze środków EFS powinien wskazywać sposób realizacji zasady równości płci w odniesieniu do wszystkich dziedzin życia, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, zwalczaniu zjawiska feminizacji ubóstwa, zwalczaniu stereotypów związanych z płcią na rynku pracy, godzenia życia zawodowego z prywatnym, równego podziału obowiązków opiekuńczych pomiędzy kobietami a mężczyznami oraz promowania równego wynagrodzenia za taką samą wykonywaną pracę. Każdy wniosek o dofinansowanie projektu finansowanego ze środków EFS będzie podlegał weryfikacji w zakresie spełnienia standardu minimum, o którym mowa w Podrozdziale 4.

3.2. KONTROLA I MONITORING

- 1) Kwestie równości szans kobiet i mężczyzn są sprawdzane w ramach ogólnych kontroli projektów. Nie przewiduje się oddzielnych kontroli projektów wyłącznie dla oceny wypełniania zasady równości szans kobiet i mężczyzn.

Kontrola obejmuje przede wszystkim weryfikację na poziomie wdrażania projektu, czy działania z zakresu równości szans kobiet i mężczyzn zostały zrealizowane zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie projektu i informacjami wskazanymi we wniosku o płatność lub innymi równorzędnymi dokumentami. Weryfikacja przez IZ oparta będzie o specjalnie dedykowane pytanie w liście kontrolującej dany projekt.

- 2) Beneficjenci, którzy otrzymują dofinansowanie ze środków EFS, mają obowiązek przekazywania sprawozdań z realizacji projektów do IZ RPO WP. Głównym narzędziem sprawozdawczym w projekcie jest wniosek o płatność. Beneficjent w części dotyczącej postępu rzeczowego z realizacji projektu zobowiązany jest wykazać, które z działań równościowych zaplanowanych w ramach wniosku o dofinansowanie projektu zostały zrealizowane i w jaki sposób. Wszystkie wskaźniki wspólne dotyczące osób powinny być podawane w podziale na płeć. Podejście to należy zastosować również do wskaźników specyficznych, tam gdzie jest to zasadne. W celu weryfikacji realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach listy sprawdzającej (lub analogicznego dokumentu) do wniosku o płatność, wykorzystywane są dedykowane pytania weryfikujące to zagadnienie.

3.3. STANDARD MINIMUM REALIZACJI ZASADY RÓWNOŚCI SZANS KOBIECI I MĘŻCZYZN W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWYCH Z EFS

Standard minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS

	Czy projekt należy do wyjątku, co do którego nie stosuje się standardu minimum?		
	☐ Tak	☐ Nie	
	<p>Wyjątki, co do których nie stosuje się standardu minimum:</p> <p>1) profil działalności beneficjenta (ograniczenia statutowe),</p> <p>2) zamknięta rekrutacja - projekt obejmuje (ze względu na swój zakres oddziaływania) wsparciem wszystkich pracowników/personel konkretnego podmiotu, wyodrębnionej organizacyjnie części danego podmiotu lub konkretnej grupy podmiotów wskazanych we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>W przypadku projektów które należą do wyjątków, zaleca się również planowanie działania/działań zmierzających do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn.</p>		
	Standard minimum jest spełniony w przypadku uzyskania co najmniej 3 punktów za poniższe kryteria oceny.		
1	We wniosku o dofinansowanie projektu zawarte zostały informacje, które potwierdzają istnienie (albo brak istniejących) barier równościowych w obszarze tematycznym interwencji lub zasięgu oddziaływania projektu.		
	☐ 0	☐ 1	
2	Wniosek o dofinansowanie projektu zawiera działania odpowiadające na zidentyfikowane bariery równościowe w obszarze tematycznym interwencji lub zasięgu oddziaływania projektu.		
	☐ 0	☐ 1	☐ 2
3	W przypadku stwierdzenia braku barier równościowych, wniosek o dofinansowanie projektu zawiera działania zapewniające przestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn, tak aby na żadnym etapie realizacji projektu tego typu bariery nie wystąpiły.		
	☐ 0	☐ 1	☐ 2
4	Wskaźniki realizacji projektu zostały podane w podziale na płeć i/lub został umieszczony opis tego, w jaki sposób rezultaty przyczynią się do zmniejszenia barier równościowych, istniejących w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.		
	☐ 0	☐ 1	☐ 2
5	We wniosku o dofinansowanie projektu wskazano jakie działania zostaną podjęte w celu zapewnienia równościowego zarządzania projektem.		
	☐ 0	☐ 1	
	Projekt jest zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (na podstawie standardu minimum)?		
	☐ Tak	☐ Nie	

Ocena zgodności projektów współfinansowanych z EFS, realizowanych w trybie konkursowym i pozakonkursowym, z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn odbywa się na podstawie niniejszego standardu minimum.

We wniosku o dofinansowanie projektu istnieje obowiązek wskazania informacji niezbędnych do oceny, czy spełniony został standard minimum zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Ocenie pod kątem spełniania zasady równości szans kobiet i mężczyzn podlega cała treść wniosku o dofinansowanie.

Standard minimum składa się z 5 kryteriów oceny dotyczących charakterystyki projektu. Maksymalna liczba punktów do uzyskania wynosi 6 (kryterium nr 2 i 3 są alternatywne). Wniosek o dofinansowanie projektu nie musi uzyskać maksymalnej liczby punktów za każde kryterium standardu minimum (wymagane są co najmniej 3 punkty¹). Brak uzyskania co najmniej 3 punktów w standardzie minimum jest równoznaczny z odrzuceniem wniosku - w przypadku projektów konkursowych lub zwróceniem go do uzupełnienia - w przypadku projektów pozakonkursowych. Nie ma możliwości przyznawania ułamkowych punktów za poszczególne pytania w standardzie minimum. Każde kryterium oceny w standardzie minimum należy traktować niezależnie od innych kryteriów oceny. Nie zwalnia to jednak od wymogu zachowania logiki konstruowania wniosku o dofinansowanie.

Przykład: jeżeli we wniosku o dofinansowanie zostanie wykazane np., że zdiagnozowane bariery równościowe w danym obszarze lub zasięgu oddziaływania projektu dotyczą kobiet, natomiast w rezultatach zostanie zapisany podział na płeć ze wskazaniem na większy udział mężczyzn we wsparciu, to osoba oceniająca wniosek może obniżyć punktację w związku z brakiem logiki pomiędzy poszczególnymi elementami wniosku o dofinansowanie projektu. IOK podejmuje decyzję o zakwalifikowaniu danego projektu do wyjątku, co do którego nie stosuje się standardu minimum, na podstawie oceny wniosku o dofinansowanie projektu.

Wyjątki stanowią projekty, w których niestosowanie standardu minimum wynika z:

1. profilu działalności wnioskodawców ze względu na ograniczenia statutowe (np. Stowarzyszenie Samotnych Ojców lub teren zakładu karnego)

Profil działalności wnioskodawców oznacza, iż w ramach statutu (lub innego równoważnego dokumentu) istnieje jednoznaczny zapis, iż wnioskodawca przewiduje w ramach swojej działalności wsparcie skierowane tylko do jednej z płci. W przypadku tego wyjątku statut może być zweryfikowany przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Natomiast na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu, musi zostać podana w treści wniosku informacja, że ten projekt należy do tego wyjątku od standardu minimum – ze względu na ograniczenia wynikające z profilu działalności.

2. zamkniętej rekrutacji

---

¹ W przypadku pozakonkursowych wniosków o dofinansowanie projektów powiatowych urzędów pracy finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach PO współfinansowanych z EFS na lata 2014-2020 brak uzyskania co najmniej 2 punktów kwalifikuje projekt do skierowania go do uzupełnienia.

Przez zamkniętą rekrutację należy rozumieć sytuację, gdy projekt obejmuje - ze względu na swój zakres oddziaływania - wsparciem wszystkich pracowników/personel konkretnego podmiotu, wyodrębnionej organizacyjnie części danego podmiotu lub konkretnej grupy podmiotów wskazanych we wniosku o dofinansowanie. Przykładem może być skierowanie projektu tylko i wyłącznie do pracowników działu projektowania w firmie produkującej odzież, pod warunkiem że wsparciem zostaną objęte wszystkie osoby pracujące w tym dziale lub skierowanie wsparcia do pracowników całego przedsiębiorstwa – pod warunkiem, że wszystkie osoby z tego przedsiębiorstwa zostaną objęte wsparciem. W treści wniosku o dofinansowanie projektu musi zostać podana informacja, że ten projekt należy do wyjątku od standardu minimum ze względu na zamkniętą rekrutację - wraz z uzasadnieniem. W celu potwierdzenia, że dany projekt należy do wyjątku, powinno się wymienić z indywidualnej nazwy podmiot lub podmioty, do których jest skierowane wsparcie w ramach projektu. Wyjątek ten nie ma zastosowania w przypadku wsparcia skierowanego do uczniów i uczennic placówek oświatowych.

Uwaga: Zaleca się, aby w przypadku projektów, które należą do wyjątków, również zaplanować działania zmierzające do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn – pomimo iż nie będą one przedmiotem oceny za pomocą kryteriów oceny ze standardu minimum.

Poszczególne kryteria standardu minimum

Uwaga: Zasada równości szans kobiet i mężczyzn nie polega na automatycznym objęciu wsparciem 50% kobiet i 50% mężczyzn w projekcie, ale na odwzorowaniu istniejących proporcji płci w danym obszarze lub zwiększaniu we wsparciu udziału grupy niedoreprezentowanej. Możliwe są jednak przypadki, w których proporcja 50/50 wynika z sytuacji kobiet i mężczyzn i stanowi proporcję prawidłową z perspektywy równości szans kobiet i mężczyzn.

Ocena wniosków o dofinansowanie zgodnie ze standardem minimum polega na przyznaniu punktów za konkretne kryteria w następujący sposób:

0 punktów - we wniosku o dofinansowanie projektu nie ma wskazanych żadnych informacji pozwalających na przyznanie przez oceniającego 1 lub więcej punktów w danym kryterium oceny lub podane informacje wskazują, że projekt będzie prowadzić do dyskryminacji ze względu na płeć.

1 punkt - kwestie związane z zakresem danego kryterium w standardzie minimum zostały uwzględnione przynajmniej częściowo lub nie są w pełni trafnie dobrane w zakresie kryterium 2, 3 i 4. W przypadku kryterium 1 i 5 przyznanie 1 punktu oznacza, że kwestie związane z zakresem danego kryterium w standardzie minimum zostały uwzględnione wyczerpująco, trafnie lub w sposób możliwie pełny, biorąc pod uwagę charakterystykę danego projektu.

2 punkty (nie dotyczy kryterium 1 i 5) - kwestie związane z zakresem danego kryterium w standardzie minimum zostały uwzględnione wyczerpująco, trafnie lub w sposób możliwie pełny, biorąc pod uwagę charakterystykę danego projektu.

Kryteria oceny wniosku o dofinansowanie projektu w standardzie minimum

1. We wniosku o dofinansowanie projektu zawarte zostały informacje, które potwierdzają istnienie (albo brak istniejących) barier równościowych w obszarze tematycznym interwencji lub zasięgu oddziaływania projektu.

(Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia za spełnienie tego kryterium – 1)

Do przedstawienia informacji wskazujących na istnienie barier² równościowych lub ich brak w odniesieniu do grupy docelowej należy użyć danych jakościowych lub ilościowych w podziale na płeć w obszarze interwencji lub zasięgu oddziaływania projektu. Poprzez obszar interwencji należy rozumieć obszary objęte wsparciem w ramach programu, np. zatrudnienie, integrację społeczną, edukację, adaptacyjność, natomiast zasięg oddziaływania projektu odnosi się do przestrzeni, której on dotyczy, np. regionu, powiatu, kraju, instytucji, przedsiębiorstwa, konkretnego działu w danej instytucji.

Barierę równościową to przede wszystkim:

- segregacja pozioma i pionowa rynku pracy,
- różnice w płacach kobiet i mężczyzn,
- mała dostępność elastycznych rozwiązań czasu pracy,
- niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych,
- niski udział kobiet w procesach podejmowania decyzji,
- przemoc ze względu na płeć,
- niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia,
- niewystarczający system opieki przedszkolnej,
- stereotypy płci we wszystkich obszarach,
- dyskryminacja wielokrotna (szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, osób z niepełnosprawnościami oraz należących do mniejszości etnicznych).

Przy diagnozowaniu barier równościowych należy wziąć pod uwagę, w jakim położeniu znajdują się kobiety i mężczyźni wchodzący w skład grupy docelowej projektu. Dlatego też istotne jest podanie nie tylko liczby kobiet i mężczyzn, ale także odpowiedź m.in. na pytania: Czy któraś z tych grup znajduje się w gorszym położeniu? Jakie występują bariery równościowe? Jakie są ich przyczyny? Czy któraś z tych grup ma trudniejszy dostęp do edukacji, zatrudnienia, szkoleń itp.

Z użytych we wniosku o dofinansowanie danych może wynikać, iż w obszarze interwencji lub zasięgu oddziaływania projektu nie występują nierówności ze względu na płeć. Dane te muszą być bezpośrednio powiązane z obszarem lub zasięgiem oddziaływania projektu, np. jeżeli wsparcie jest kierowane do pracowników służby zdrowia z terenu województwa to dane powinny dotyczyć sektora służby zdrowia lub obszaru tego województwa. We wniosku o dofinansowanie powinno się wskazać na nierówności (lub ich brak) na podstawie danych możliwych do zweryfikowania dla osób oceniających projekt. Jeżeli nie istnieją dokładne dane (jakościowe lub ilościowe), które można wykorzystać, należy skorzystać z informacji, które są jak najbardziej zbliżone do obszaru interwencji lub zasięgu oddziaływania projektu. We wniosku o dofinansowanie projektu jest dopuszczalne także wykorzystanie danych pochodzących z badań własnych. Wymagane jest jednak w takim przypadku podanie w miarę dokładnych informacji na temat tego badania (np. daty jego realizacji, wielkości próby, metodologii pozyskiwania danych itd.).

---

² Niezbędne jest wskazanie co najmniej jednej bariery równościowej

2. Wniosek o dofinansowanie projektu zawiera działania odpowiadające na zidentyfikowane bariery równościowe w obszarze tematycznym interwencji lub zasięgu oddziaływania projektu.

(Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia za spełnienie tego kryterium – 2)

We wniosku o dofinansowanie projektu powinno się wskazać jakiego rodzaju działania zostaną zrealizowane w projekcie na rzecz osłabiania lub niwelowania zdiagnozowanych barier równościowych. Zaplanowane działanie/działania powinny odpowiadać na te bariery. Szczególną uwagę należy zwrócić w przypadku rekrutacji do projektu i dopasowania odpowiednich form wsparcia dla uczestników/uczestniczek projektu wobec zdiagnozowanych nierówności.

Uwaga: W tym przypadku nie zaliczamy działań na rzecz zespołu projektowego, które są oceniane w ramach kryterium 5.

3. W przypadku stwierdzenia braku barier równościowych, wniosek o dofinansowanie projektu zawiera działania, zapewniające przestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn, tak aby na żadnym etapie realizacji projektu nie wystąpiły bariery równościowe.

(Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia za spełnienie tego kryterium – 2)

W przypadku kiedy we wniosku o dofinansowanie projektu nie zdiagnozowano żadnych barier równościowych w stosunku do grupy docelowej, we wniosku o dofinansowanie projektu można przewidzieć działanie/działania, zmierzające do przestrzegania zasady równości kobiet i mężczyzn, tak aby na żadnym etapie realizacji projektu te bariery się nie pojawiły.

Uwaga: W tym przypadku nie zaliczamy działań na rzecz zespołu projektowego, które są oceniane w ramach kryterium 5.

4. Wskaźniki realizacji projektu zostały podane w podziale na płeć i/lub został umieszczony opis tego, w jaki sposób rezultaty przyczynią się do zmniejszenia barier równościowych, istniejących w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

(Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia za spełnienie tego kryterium – 2)

Wartości docelowe wskaźników w postaci *liczby osób* należy podawać w podziale na płeć. We wniosku o dofinansowanie projektu powinna również znaleźć się informacja, w jaki sposób rezultaty przyczyniają się do zmniejszenia barier równościowych istniejących w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu (dotyczy to zarówno projektów skierowanych do osób, jak i instytucji).

5. Wniosek o dofinansowanie projektu wskazuje jakie działania zostaną podjęte w celu zapewnienia równościowego zarządzania projektem.

(Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia za spełnienie tego kryterium – 1)

We wniosku o dofinansowanie projektu powinna znaleźć się informacja, w jaki sposób planuje się zapewnić realizację zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach procesu zarządzania projektem. Informacja ta powinna zawierać propozycję konkretnych działań, jakie zostaną podjęte w projekcie w ww. obszarze. Równościowe zarządzanie projektem polega przede wszystkim na uświadomieniu osobom zaangażowanym w realizację projektu (np. personel projektu, w tym personel odpowiedzialny za zarządzanie lub personel merytoryczny, personel wykonawcy/partnera – dobór zadań w stosunku do poszczególnych grup personelu uzależniony jest od występowania faktycznych potrzeb w tym zakresie) obowiązku przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Zdobycie niniejszej wiedzy może odbyć się poprzez poinformowanie osób zaangażowanych w realizację projektu na temat możliwości i sposobów zastosowania zasady równości kobiet i mężczyzn w odniesieniu do problematyki tego konkretnego projektu i jego grupy docelowej. Dopuszcza się możliwość poinformowania osób w formie szkolenia, ale tylko i wyłącznie w przypadku, jeżeli wyraża to zgodę IOK w oparciu o wskazaną we wniosku o dofinansowanie projektu uzasadnioną, faktyczną taką potrzebę, która nie będzie jednocześnie sprzeczna z zasadami udzielania pomocy publicznej i postanowieniami *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Działaniem podjętym na rzecz równościowego zarządzania może być również:

- włączenie do projektu osób lub organizacji posiadających udokumentowaną wiedzę i doświadczenie w prowadzeniu działań z zachowaniem zasady równości szans kobiet i mężczyzn,
- zapewnienie takiej organizacji pracy zespołu projektowego, która umożliwi godzenie życia zawodowego z prywatnym (np. organizacja pracy uwzględniająca elastyczne formy zatrudnienia lub godziny pracy – o ile jest to uzasadnione potrzebami w ramach projektu).

Uwaga: Należy pamiętać, że zawieranie umów na zlecenie lub o dzieło nie zawsze oznacza stosowanie rozwiązań z zakresu godzenia życia zawodowego z prywatnym oraz, że równościowe zarządzanie projektem nie polega na zatrudnieniu do obsługi projektu 50% mężczyzn i 50% kobiet, ani na zwykłej deklaracji, iż projekt będzie zarządzany równościowo. Stosowanie kryterium płci w procesie rekrutacji pracowników jest niezgodne z prawem pracy, a stosowanie polityki równych wynagrodzeń dla kobiet i mężczyzn za jednakową pracę lub pracę o jednakowej wartości jest obowiązkiem wynikającym z prawa pracy, nie zaś zasady horyzontalnej. Dlatego też zróżnicowanie zespołu projektowego ze względu na płeć zalecane jest tam, gdzie tworzą się zespoły (partnerstwa, komitety, rady, komisje itp.) podejmujące decyzje w projekcie lub mające wpływ na jego przebieg. Warto dopilnować (o ile pozwala na to wiedza i doświadczenie poszczególnych kandydatów), aby nie powstawały wyłącznie zespoły jednorodne płciowo.